

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI (UE) 2018/1522**z dnia 11 października 2018 r.****ustanawiająca wspólny format krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych***(notyfikowana jako dokument nr C(2018) 6549)***(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 6 ust. 10,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Krajowy program ograniczania zanieczyszczenia powietrza jest głównym narzędziem zarządzania na podstawie dyrektywy (UE) 2016/2284, wspierającym państwa członkowskie w planowaniu polityk i środków krajowych w celu realizacji krajowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji określonych w tej dyrektywie na 2020 i 2030 r., zwiększając tym samym przewidywalność dla zainteresowanych stron, a jednocześnie wspierając przesuwanie inwestycji w kierunku czystych i wydajnych technologii. Przyczynia się on do osiągnięcia celów dotyczących jakości powietrza zgodnie z art. 1 ust. 2 tej dyrektywy, jak również do zapewnienia spójności z planami i programami określonymi w innych powiązanych obszarach polityki, w tym w polityce dotyczącej klimatu, energii, rolnictwa, przemysłu i transportu.
- (2) Na podstawie art. 6 ust. 5 dyrektywy (UE) 2016/2284, przed zakończeniem prac nad projektami krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza i wszelkich istotnych aktualizacji zasięga się opinii społeczeństwa (zgodnie z art. 2 ust. 2 dyrektywy 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽²⁾) i właściwych organów ponoszących odpowiedzialność w dziedzinie środowiska w odniesieniu do zanieczyszczenia powietrza, jakości powietrza i zarządzania powietrzem.
- (3) Krajowe programy ograniczania zanieczyszczenia powietrza powinny również przyczyniać się do skutecznego wdrażania planów ochrony jakości powietrza ustanowionych na mocy art. 23 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE ⁽³⁾. W związku z tym państwa członkowskie powinny wziąć pod uwagę potrzebę zmniejszenia emisji, w szczególności tlenków azotu i pyłu drobnego, w strefach i aglomeracjach dotkniętych nadmiernymi stężeniami zanieczyszczeń powietrza lub w strefach i aglomeracjach, które znacząco przyczyniają się do zanieczyszczenia powietrza w innych strefach i aglomeracjach, w tym w państwach sąsiednich.
- (4) Jak wskazano w drugim sprawozdaniu na temat stanu unii energetycznej ⁽⁴⁾ opracowanym przez Komisję, państwa członkowskie powinny w miarę możliwości opracowywać krajowe plany w zakresie energii i klimatu równoległe z krajowymi programami ograniczania zanieczyszczenia powietrza w celu zapewnienia synergii i ograniczenia kosztów realizacji, ponieważ plany te opierają się w znacznym stopniu na podobnych środkach i działaniach.
- (5) Aby zwiększyć spójność ze sprawozdawczością w zakresie polityk i środków w ramach unijnej polityki dotyczącej klimatu i energii, wspólny format krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza powinien zostać dostosowany – tam gdzie istnieją podobieństwa – do obowiązków sprawozdawczych wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 ⁽⁵⁾ i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 749/2014 ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 1.

⁽²⁾ Dyrektywa 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz.U. L 156 z 26.6.2003, s. 17).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz.U. L 152 z 11.6.2008, s. 1).

⁽⁴⁾ COM(2017) 53 final z dnia 1 lutego 2017, s. 14.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji na poziomie krajowym i unijnym, mających znaczenie dla zmiany klimatu, oraz uchylające decyzję nr 280/2004/WE (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 13).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 749/2014 z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie struktury, formatu, procesu przekazywania i przeglądu informacji zgłaszanych przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 203 z 11.7.2014, s. 23).

- (6) Aby osiągnąć zobowiązania w zakresie redukcji emisji amoniaku przewidziane w dyrektywie (UE) 2016/2284, należy określić dodatkowe krajowe polityki i środki. Dlatego też krajowe programy ograniczania zanieczyszczenia powietrza powinny również obejmować proporcjonalne środki mające zastosowanie w sektorze rolnym.
- (7) Ustanowienie wspólnego formatu krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza powinno ułatwić badanie programów, które Komisja powinna przeprowadzić zgodnie z art. 10 ust. 1 akapit trzeci dyrektywy (UE) 2016/2284, oraz powinno poprawić porównywalność programów w poszczególnych państwach członkowskich.
- (8) Państwa członkowskie mogą, oprócz treści obowiązkowych, zawrzeć w swoich krajowych programach ograniczania zanieczyszczenia powietrza dodatkowe istotne informacje na temat planowanych polityk i środków w zakresie wpływu najbardziej szkodliwych zanieczyszczeń na wrażliwe grupy ludności. Mogą one również, zgodnie z art. 1 ust. 2 dyrektywy (UE) 2016/2284, wprowadzać środki mające na celu dalszą redukcję emisji w celu osiągnięcia poziomów jakości powietrza zgodnych z wytycznymi w zakresie jakości powietrza opublikowanymi przez Światową Organizację Zdrowia oraz w celu osiągnięcia unijnych celów w dziedzinie różnorodności biologicznej i ekosystemów.
- (9) Chociaż na podstawie art. 4 ust. 3 dyrektywy (UE) 2016/2284 emisje z międzynarodowej żeglugi morskiej lub emisje ze statków powietrznych poza cyklem lądowania i startu nie są uwzględniane do celów wypełnienia zobowiązań w zakresie redukcji emisji, państwa członkowskie mogą również przedstawić w swoich krajowych programach ograniczania zanieczyszczenia powietrza przewidywane polityki i środki mające na celu redukcję emisji z tych źródeł.
- (10) Państwa członkowskie omówiły i skomentowały projekt wspólnego formatu na posiedzeniach grupy ekspertów ds. jakości powietrza, które odbyły się w dniach 4 kwietnia 2017 r., 28 listopada 2017 r. i 9 kwietnia 2018 r. ⁽¹⁾
- (11) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. Jakości Powietrza powołanego w art. 29 dyrektywy 2008/50/WE,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Przedmiot

Wspólny format krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza, o którym mowa w art. 6 ust. 10 dyrektywy (UE) 2016/2284, jest określony w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Format

Państwa członkowskie stosują wspólny format określony w załączniku przy przekazywaniu Komisji krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza zgodnie z art. 10 ust. 1 dyrektywy (UE) 2016/2284.

Artykuł 3

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 października 2018 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

⁽¹⁾ Zob. rejestr grup ekspertów Komisji (grupa E02790): <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?Lang=PL>

ZAŁĄCZNIK

Wspólny format krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza na podstawie art. 6 dyrektywy (UE) 2016/2284

1. OPISY PÓL

Wszystkie pola w niniejszym wspólnym formacie oznaczone (O) są obowiązkowe, z kolei pola oznaczone (N) są nieobowiązkowe.

2. WSPÓLNY FORMAT

2.1. Tytuł programu, informacje kontaktowe i strony internetowe

2.1.1. Tytuł programu, informacje kontaktowe i strony internetowe (O)

Tytuł programu	
Data	
Państwo członkowskie	
Nazwa właściwego organu odpowiedzialnego za opracowanie programu	
Numer telefonu do odpowiedzialnych służb	
Adres e-mail do odpowiedzialnych służb	
Link do strony internetowej, na której opublikowano program	
Linki do stron internetowych poświęconych konsultacjom w sprawie programu	

2.2. Streszczenie (N)

Streszczenie może być również oddzielnym dokumentem (najlepiej nie dłuższym niż 10 stron). Powinno być to zwięzłe podsumowanie sekcji 2.3–2.8. O ile to możliwe, należy rozważyć wykorzystanie elementów graficznych do zilustrowania streszczenia.

2.2.1. Krajowe ramy polityki dotyczącej jakości powietrza i zanieczyszczenia powietrza

Priorytety polityczne i ich odniesienie do priorytetów określonych w innych powiązanych obszarach polityki	
Obowiązki organów krajowych, regionalnych i lokalnych	

2.2.2. Postępy poczynione od 2005 r. w ramach obecnych polityk i środków w dziedzinie redukcji emisji i poprawy jakości powietrza

Osiągnięte redukcje emisji	
Postępy w realizacji celów w zakresie jakości powietrza	
Bieżące oddziaływanie transgraniczne wewnętrznych źródeł emisji	

2.2.3. Prognozowany dalszy rozwój sytuacji do 2030 r. przy założeniu, że nie nastąpi żadna zmiana w już przyjętych politykach i środkach

Prognozowane emisje i redukcje emisji (scenariusz ze środkami)	
Prognozowany wpływ na poprawę jakości powietrza (scenariusz ze środkami)	
Niepewności	

2.2.4. Warianty strategiczne rozważane w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji określonych na 2020 i 2030 r. oraz średnioterminowe poziomy emisji określone dla 2025 r.

Rozważane główne zestawy wariantów strategicznych	
---	--

2.2.5. Podsumowanie polityk i środków, które zdecydowano się przyjąć w danym sektorze, w tym harmonogram ich przyjmowania, wdrażania i dokonywania ich przeglądu, oraz odpowiedzialne właściwe organy

Sektor, który odczuje skutki proponowanych środków	Polityki i środki			
	Wybrane polityki i środki	Harmonogram wdrażania wybranych polityk i środków	Właściwe organy odpowiedzialne za wdrożenie i egzekwowanie wybranych polityk i środków (rodzaj i nazwa)	Harmonogram przeglądu wybranych polityk i środków
Dostawy energii				
Zużycie energii				
Sektor transportu				
Procesy przemysłowe				
Rolnictwo				
Gospodarka odpadami/odpady				
Cele przekrojowe				
Inne (określić jakie)				

2.2.6. Spójność

Ocena sposobu, w jaki wybrane polityki i środki zapewniają spójność z planami i programami określonymi w innych powiązanych obszarach polityki	
--	--

2.2.7. Prognozowane łączne skutki polityk i środków (scenariusz z dodatkowymi środkami) dotyczące redukcji emisji, jakości powietrza na własnym terytorium i w sąsiadujących państwach członkowskich oraz środowiska i związane z nimi niepewności

Prognozowana realizacja zobowiązań w zakresie redukcji emisji (z dodatkowymi środkami)	
Zastosowania mechanizmów elastyczności (w stosownych przypadkach)	
Prognozowana poprawa jakości powietrza (z dodatkowymi środkami)	
Prognozowane skutki dla środowiska (z dodatkowymi środkami)	
Metody i niepewności	

2.3. Krajowe ramy polityki dotyczącej jakości powietrza i zanieczyszczenia powietrza

2.3.1. Priorytety polityczne i ich odniesienie do priorytetów określonych w innych powiązanych obszarach polityki

Krajowe zobowiązania w zakresie redukcji emisji w porównaniu z rokiem obliczeniowym – 2005 r. (w %) (O)	SO ₂	NO _x	NMLZO	NH ₃	PM _{2,5}
lata 2020–2029 (O)					
od 2030 r. (O)					
Priorytety dotyczące jakości powietrza: priorytety polityki krajowej związane z unijnymi lub krajowymi celami dotyczącymi jakości powietrza (w tym wartości dopuszczalne, wartości docelowe i pułapy stężenia ekspozycji) (O) Można się również odnieść do celów w zakresie jakości powietrza zalecanych przez WHO.					
Właściwe priorytety w zakresie zmiany klimatu i polityki energetycznej (O)					
Właściwe priorytety w zakresie stosownych obszarów polityki, w tym rolnictwa, przemysłu i transportu (O)					

2.3.2. Obowiązki organów krajowych, regionalnych i lokalnych

Wykaz właściwych organów (O)	Opis rodzaju organu (np. inspektorat ds. środowiska, regionalna agencja środowiska, gmina) (O) W stosownych przypadkach nazwa organu (np. ministerstwo XXX, krajowa agencja XXX, regionalny urząd ds. XXX)	Opis przypisanych obowiązków w zakresie jakości i zanieczyszczenia powietrza (O) Wybrać odpowiednio spośród poniższych odpowiedzi: — funkcje kształtowania polityki — funkcje wdrożeniowe — funkcje w zakresie egzekwowania przepisów (w tym, w stosownych przypadkach, przeprowadzanie inspekcji i udzielanie pozwoleń) — funkcje w zakresie sprawozdawczości i monitorowania — funkcje koordynacyjne — inne funkcje, proszę określić	Sektory źródeł wchodzące w zakres obowiązków organu (N)
Organy krajowe (O)			
Organy regionalne (O)			
Organy lokalne (O)			

Dodać kolejne wiersze w razie potrzeby.

2.4. Postępy poczynione w ramach obecnych polityk i środków w dziedzinie redukcji emisji i poprawy jakości powietrza oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania krajowe i unijne w porównaniu z 2005 r.

2.4.1. Postępy poczynione w ramach obecnych polityk i środków w dziedzinie redukcji emisji oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania krajowe i unijne w zakresie redukcji emisji

Opis postępów poczynionych w ramach obecnych polityk i środków w dziedzinie redukcji emisji oraz stopień zgodności z krajowym i unijnym prawodawstwem w zakresie redukcji emisji (O)	
Pełne odesłania (rozdział i strona) do publicznie dostępnych, uzupełniających zbiorów danych (np. archiwalnych sprawozdań z bilansu emisji) (O)	
Wykresy obrazujące redukcję emisji w odniesieniu do poszczególnych substancji zanieczyszczających lub głównych sektorów (N)	

2.4.2. Postępy poczynione w ramach obecnej polityki i środków w dziedzinie poprawy jakości powietrza oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania krajowe i unijne w zakresie jakości powietrza

Opis postępów poczynionych w ramach obecnej polityki i środków w dziedzinie poprawy jakości powietrza oraz stopień, w jakim wypełniane są zobowiązania krajowe i unijne w zakresie jakości powietrza, obejmujący co najmniej liczbę stref jakości powietrza, spośród wszystkich takich stref, które są niezgodne lub zgodne z unijnymi celami w zakresie jakości powietrza w odniesieniu do NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2,5} , O ₃ i wszelkich innych substancji zanieczyszczających, w przypadku których doszło do przekroczeń (O)	
Pełne odesłania (rozdział i strona) do publicznie dostępnych, uzupełniających zbiorów danych (np. planów ochrony powietrza, podziałów źródeł zanieczyszczeń) (O)	
Mapy lub histogramy przedstawiające obecne stężenie (co najmniej NO ₂ , PM ₁₀ , PM _{2,5} , O ₃ i wszelkich innych substancji zanieczyszczających stanowiących problem) w otaczającym powietrzu oraz na przykład liczbę stref jakości powietrza, spośród wszystkich takich stref, które są (nie)zgodne w roku obliczeniowym i roku sprawozdawczym (N)	
W przypadku stwierdzenia problemów w strefie lub strefach jakości powietrza – opis postępów poczynionych w zakresie zmniejszenia maksymalnych zarejestrowanych stężeń (N)	

2.4.3. Bieżące oddziaływanie transgraniczne krajowych źródeł emisji

W stosownych przypadkach opis bieżącego oddziaływania transgranicznego krajowych źródeł emisji (O) <i>Postępy mogą być wyrażone w ujęciu ilościowym lub jakościowym. Jeżeli nie stwierdzono żadnych problemów, należy to wskazać.</i>	
W przypadku użycia danych ilościowych do opisanego wyników oceny należy podać dane i metody stosowane przy jej przeprowadzaniu (N)	

Wartości w ramach dyrektywy w sprawie jakości otaczającego powietrza	Prognozowana liczba niezgodnych stref jakości powietrza				Prognozowana liczba zgodnych stref jakości powietrza				Łączna liczba stref jakości powietrza			
	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030
PM ₁₀ (1 rok)												
O ₃ (maksymalna średnia 8-godzinna)												
Inne (proszę określić)												

2.6. Warianty strategiczne rozważane w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji określonych na 2020 i 2030 r. oraz osiągnięcia średnioterminowych poziomów emisji określonych dla 2025 r.

Informacje wymagane w niniejszej sekcji należy zgłosić przy pomocy „narzędzia polityk i środków”, zapewnionego do tego celu przez Europejską Agencję Środowiska.

2.6.1. Szczegóły dotyczące polityk i środków rozważanych w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji (sprawozdawczość na poziomie polityk i środków)

Nazwa i krótki opis poszczególnych polityk i środków lub pakietu polityk i środków (O)	Oдноśne substancje zanieczyszczające; należy wybrać stosownie do przypadku SO ₂ , NO _x , NMLZO, NH ₃ , PM _{2,5} (O); BC jako składnik PM _{2,5} , inne (np. Hg, dioksyny, gaz cieplarniany) (N); proszę określić	Cele poszczególnych polityk i środków lub pakietu polityk i środków(*) (O)	Rodzaje polityk i środków(*) (O)	Oдноśne podstawowe oraz, w stosownych przypadkach, dodatkowe sektory (†) (O)	Okres wdrażania (O dla środków wybranych do wdrożenia)		Organy odpowiedzialne za wdrażanie (O dla środków wybranych do wdrożenia) W stosownych przypadkach należy odnieść się do organów wymienionych w tabeli 2.3.2		Szczegóły metod stosowanych na potrzeby analizy (np. określone modele lub metody, dane bazowe) (O)	Przewidywane redukcje emisji w ujęciu ilościowym (odpowiednio dla poszczególnych polityk i środków lub pakietów polityk i środków) (kt, rocznie lub w przedziale czasowym, w porównaniu ze scenariuszem ze środkami) (O)			Jakościowy opis niepewności (O, o ile występują)
					Początek	Koniec	Rodzaj	Nazwa		2020	2025	2030	

Dodać kolejne wiersze w razie potrzeby.

Pola oznaczone (*), (†) i (‡) należy uzupełnić za pomocą wariantów gotowych odpowiedzi, które są zgodne z obowiązkami sprawozdawczymi na podstawie rozporządzenia (UE) nr 525/2013 w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 749/2014.

Pole oznaczone (*) należy uzupełnić, wybierając właściwe odpowiedzi spośród poniższych gotowych wariantów (można wybrać więcej niż jeden cel, można dodać dodatkowe cele i podać je w polu „inne”) (O):

1. Dostawy energii:

- wzrost w zakresie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- przejście na mniej emisyjne paliwa kopalne,
- wytwarzanie większej ilości niskoemisyjnej energii (jądrowej) z nieodnawialnych źródeł,
- zmniejszenie strat,

-
- poprawa efektywności w sektorze energetycznym i przemian energetycznych,
 - instalacja technologii ograniczania emisji,
 - inne dostawy energii.
2. Zużycie energii:
- poprawa efektywności energetycznej budynków,
 - poprawa efektywności energetycznej urządzeń,
 - poprawa efektywności energetycznej usług/sektora usług,
 - poprawa efektywności energetycznej w przemysłowych sektorach użytkowników końcowych,
 - zarządzanie popytem/ograniczenie popytu,
 - inne zużycie energii.
3. Sektor transportu:
- wprowadzenie technologii redukcji zanieczyszczeń w pojazdach, na statkach wodnych i powietrznych,
 - poprawa wydajności pojazdów, statków wodnych i powietrznych,
 - przejście na inne formy transportu publicznego lub niezmotoryzowanego,
 - paliwa alternatywne dla pojazdów, statków wodnych i powietrznych (w tym energia elektryczna),
 - zarządzanie popytem/ograniczenie popytu,
 - poprawa zachowań społecznych,
 - ulepszona infrastruktura transportowa,
 - inne rodzaje transportu.
4. Procesy przemysłowe:
- wdrażanie technologii redukcji zanieczyszczeń,
 - zwiększona kontrola emisji niezorganizowanych z procesów przemysłowych,
 - inne procesy przemysłowe.
5. Gospodarka odpadami/odpady:
- zarządzanie popytem/ograniczenie popytu,
 - zintensyfikowany recykling,
 - udoskonalone technologie przetwarzania odpadów,
 - poprawa zarządzania składowiskami,
 - spalanie odpadów z wykorzystaniem energii,
 - usprawniona gospodarka ściekowa,
 - ograniczone składowanie,
 - inne odpady.
6. Rolnictwo:
- stosowanie nawozu/obornika na gruntach uprawnych i obszarach trawiastych w niskoemisyjny sposób,
 - inne rodzaje działalności korzystnie wpływające na gospodarkę gruntami uprawnymi,
 - poprawa gospodarki hodowlanej i instalacji chowu,
 - poprawa gospodarki odpadami zwierzęcymi,
 - inna działalność rolnicza.
7. Cele przekrojowe:
- polityka ramowa,
 - polityka wielosektorowa,
 - inne działania przekrojowe.
8. Inne:
- państwa członkowskie muszą podać krótki opis celu.
-

Pole oznaczone (*) należy uzupełnić, wybierając właściwe odpowiedzi spośród poniższych gotowych wariantów (można wybrać więcej niż jedną politykę i środki, można dodać dodatkowe rodzaje polityki i środków i podać je w polu „inne”) (O):

- ograniczanie zanieczyszczeń u źródła,
- instrumenty ekonomiczne,
- instrumenty fiskalne,
- umowy dobrowolne/negocjowane,
- informacje,
- regulacje,
- kształcenie,
- prace badawcze,
- planowanie,
- inne, proszę określić.

Pole oznaczone (†) należy uzupełnić, wybierając właściwe odpowiedzi spośród poniższych gotowych wariantów (można wybrać więcej niż jeden sektor, można dodać dodatkowe sektory i podać je w polu „inne”) (O):

- dostawa energii (w tym wydobycie, przesył, dystrybucja i składowanie paliw oraz produkcja energii i energii elektrycznej),
- zużycie energii (w tym zużycie paliw i energii elektrycznej przez użytkowników końcowych, takich jak gospodarstwa domowe, usługi, przemysł i rolnictwo);
- transport,
- procesy przemysłowe (w tym działalność przemysłowa, w ramach której w sposób chemiczny lub fizyczny przekształca się materiały, co prowadzi do emisji gazów cieplarnianych, wykorzystanie gazów cieplarnianych w produktach i nieenergetyczne wykorzystanie paliw kopalnych (węgiel)),
- rolnictwo,
- gospodarka odpadami/odpady,
- cele przekrojowe,
- inne sektory; proszę określić.

2.6.2. *Wpływ na jakość powietrza i środowisko wywierany przez poszczególne polityki i środki lub pakiety polityk i środków rozważanych w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji (O, o ile występują)*

O ile występuje, wpływ na jakość powietrza (można się odnieść również do celów w zakresie jakości powietrza zalecanych przez WHO) i środowisko

2.6.3. *Szacunek kosztów i korzyści poszczególnych polityk i środków lub pakietów polityk i środków rozważanych w celu przestrzegania zobowiązań w zakresie redukcji emisji (N)*

Nazwa i krótki opis poszczególnych polityk i środków lub pakietu polityk i środków	Koszty redukcji tony substancji zanieczyszczającej wyrażone w EUR	Bezwzględne koszty roczne wyrażone w EUR	Bezwzględne korzyści roczne	Stosunek kosztów do korzyści	Cena roczna	Jakościowy opis szacunku kosztów i korzyści

Dodać kolejne wiersze w razie potrzeby.

2.6.4. *Dodatkowe szczegółowe informacje dotyczące środków, o których mowa w załączniku III część 2 do dyrektywy (UE) 2016/2284, ukierunkowanych na zapewnienie przestrzegania przez sektor rolnictwa zobowiązań w zakresie redukcji emisji*

	Czy politykę i środki uwzględniono w krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza? Tak/Nie (O)	Jeżeli tak: — należy wskazać numer sekcji/strony programu: (O)	Czy polityka i środki były ściśle realizowane? Tak/Nie (O) Jeżeli nie, należy opisać wprowadzone zmiany (O)
--	---	---	--

A. Środki służące ograniczaniu emisji amoniaku (O)

<p>1. Państwa członkowskie sporządzają krajowy kodeks doradczy dobrej praktyki rolniczej dotyczący ograniczania emisji amoniaku z uwzględnieniem kodeksu ramowego EKG ONZ z 2014 r. dotyczącego dobrej praktyki rolniczej na rzecz redukcji emisji amoniaku, zawierający co najmniej następujące elementy:</p> <p>a) zarządzanie azotem, z uwzględnieniem pełnego obiegu azotu;</p> <p>b) strategię żywienia zwierząt gospodarskich;</p> <p>c) niskoemisyjne techniki rozprowadzania nawozów;</p> <p>d) niskoemisyjne systemy przechowywania nawozów;</p> <p>e) niskoemisyjne systemy hodowli zwierząt;</p> <p>f) możliwości ograniczania emisji amoniaku pochodzącego ze stosowania nawozów mineralnych.</p>			
<p>2. Państwa członkowskie mogą ustanowić krajowy bilans azotu w celu monitorowania zmian w całkowitych stratach reaktywnego azotu z rolnictwa, w tym amoniaku, podtlenku azotu, amonu, azotanów i azotynów, w oparciu o zasady określone w wytycznych EKG ONZ dotyczących bilansów azotu.</p>			
<p>3. Państwa członkowskie zakazują stosowania nawozów amonowo-węglanowych i mogą zmniejszyć emisje amoniaku z nawozów nieorganicznych, stosując następujące podejścia:</p> <p>a) zastąpienie nawozów na bazie mocznika nawozami na bazie azotanu amonu;</p> <p>b) jeżeli nawozy na bazie mocznika są nadal stosowane, wykorzystywanie metod, w przypadku których wykazano, że zmniejszają emisje amoniaku o co najmniej 30 % w porównaniu z wykorzystaniem metody odniesienia, jak określono w wytycznych dotyczących amoniaku;</p> <p>c) propagowanie zastępowania nawozów nieorganicznych nawozami organicznymi, a w przypadku gdy nawozy nieorganiczne są nadal stosowane, rozprowadzanie ich zgodnie z przewidywanymi potrzebami nawożonej uprawy lub nawożonego użytku zielonego w odniesieniu do azotu i fosforu, biorąc również pod uwagę istniejącą zawartość substancji pokarmowych w glebie oraz składniki pokarmowe w innych nawozach.</p>			

	Czy politykę i środki uwzględniono w krajowym programie ograniczania zanieczyszczenia powietrza? Tak/Nie (O)	Jeżeli tak: — należy wskazać numer sekcji/strony programu: (O)	Czy polityka i środki były ściśle realizowane? Tak/Nie (O) Jeżeli nie, należy opisać wprowadzone zmiany (O)
<p>4. Państwa członkowskie mogą zmniejszyć emisje amoniaku z nawozów organicznych, stosując następujące podejścia:</p> <p>a) zmniejszanie emisji z gnojowicy i obornika stosowanych na gruntach ornych i użytkach zielonych przez zastosowanie metod służących zmniejszeniu emisji o co najmniej 30 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku oraz na poniższych warunkach:</p> <p>(i) rozpraszanie obornika i gnojowicy jedynie w zgodzie z przewidywanymi potrzebami odżywczymi nawożonej uprawy lub użytku zielonego w odniesieniu do azotu i fosforu, biorąc również pod uwagę istniejącą zawartość substancji odżywczych w glebie oraz substancji odżywczych w innych nawozach;</p> <p>(ii) nierozpraszanie obornika i gnojowicy na gruntach nasyconych wodą, zalanych, zamrzniętych lub pokrytych śniegiem;</p> <p>(iii) rozpraszanie gnojowicy na użytkach zielonych przy użyciu węży rozlewowych, aplikatorów płozowych lub metodą płytkiego lub głębokiego wtryskiwania;</p> <p>(iv) przyorywanie obornika i gnojowicy rozpraszanych na gruntach ornych w ciągu czterech godzin od rozpraszania;</p> <p>b) zmniejszanie emisji pochodzących z miejsc przechowywania nawozów organicznych na zewnątrz pomieszczeń dla zwierząt, przy zastosowaniu następujących podejść:</p> <p>(i) w przypadku obiektów do przechowywania gnojowicy zbudowanych po dniu 1 stycznia 2022 r. – stosowanie niskoemisyjnych systemów lub technik przechowywania, co do których wykazano, że zmniejszają emisję amoniaku o co najmniej 60 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku, a dla istniejących obiektów do przechowywania gnojowicy – o co najmniej 40 %;</p> <p>(ii) przykrywanie obiektów do przechowywania obornika;</p> <p>(iii) zapewnienie, aby gospodarstwa posiadały wystarczającą możliwość przechowywania obornika, aby rozpraszając go jedynie w okresach odpowiednich ze względu na wzrost upraw;</p> <p>c) zmniejszanie emisji z pomieszczeń dla zwierząt za pomocą systemów, co do których wykazano, że zmniejszają emisje amoniaku o co najmniej 20 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku;</p> <p>d) zmniejszanie emisji z nawozów organicznych przez zastosowanie niskobiałkowych strategii żywienia, co do których wykazano, że zmniejszają emisję amoniaku o co najmniej 10 % w porównaniu z metodą odniesienia określoną w wytycznych dotyczących amoniaku.</p>			

Nazwa i krótki opis poszczególnych polityk i środków lub pakietu polityk i środków (O) W stosownych przypadkach należy odnieść się do organów wymienionych w tabeli 2.6.1.	Obecnie planowany rok przyjęcia (O)	Stosowne uwagi zebrane podczas konsultacji dotyczących poszczególnych polityk i środków lub pakietów polityk i środków (N)	Obecny planowany harmonogram wdrażania (O)		Pośrednie cele i wskaźniki wybrane w celu monitorowania postępów z wdrażania wybranych polityk i środków (N)		Obecnie planowany harmonogram przeglądu (jeżeli różni się on od ogólnej aktualizacji krajowego programu ograniczania zanieczyszczenia powietrza dokonywanej co cztery lata) (O)	Właściwe organy odpowiedzialne za poszczególne polityki i środki lub pakiety polityk i środków (O) W stosownych przypadkach należy odnieść się do organów wymienionych w tabeli 2.3.2.
			Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia	Pośrednie cele	Wskaźniki		

Dodać kolejne wiersze w razie potrzeby.

2.7.2. Uzasadnienie wyboru środków oraz ocena sposobu, w jaki wybrane polityki i środki zapewniają spójność z planami i programami określonymi w innych powiązanych obszarach polityki

Uzasadnienie wyboru spośród środków rozważanych w tabeli 2.6.1 w celu określenia ostatecznego zbioru wybranych środków (N)	
Spójność wybranych polityk i środków z celami w zakresie jakości powietrza na szczeblu krajowym oraz, w stosownych przypadkach, w sąsiadujących państwach członkowskich (O)	
Spójność wybranych polityk i środków z innymi właściwymi planami i programami przyjętymi w oparciu o wymogi określone w przepisach krajowych lub unijnych (np. krajowymi planami w zakresie energii i klimatu) (O)	

2.8. Prognozowane łączne skutki polityk i środków (z dodatkowymi środkami) dotyczące redukcji emisji, jakości powietrza oraz środowiska i związane z nimi niepewności (w stosownych przypadkach)

2.8.1. Prognozowana realizacja zobowiązań redukcji emisji (z dodatkowymi środkami)

Substancje zanieczyszczające (O)	Całkowite emisje (kt), zgodnie z bilansami dla roku x-2 lub x-3, proszę podać rok (O)				% redukcji emisji osiągnięty w porównaniu z 2005 r. (O)			Krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji na lata 2020–2029 (%) (O)	Krajowe zobowiązanie w zakresie redukcji emisji od 2030 r. (%) (O)
	2005 – rok obliczeniowy	2020	2025	2030	2020	2025	2030		
SO ₂									
NO _x									
NMLZO									
NH ₃									
PM _{2,5}									
Data prognoz emisji (O)									

2.8.2. Nieliniowa ścieżka redukcji emisji

W przypadku podążania nieliniową ścieżką redukcji emisji należy wykazać, że rozwiązanie to jest wydajniejsze z technicznego lub ekonomicznego punktu widzenia (alternatywne środki prowadziłyby do nieproporcjonalnych kosztów), nie zagraża realizacji żadnego ze zobowiązań w zakresie redukcji emisji do 2030 r. oraz że ścieżka będzie zbiegać się z liniową ścieżką, począwszy od 2025 r. (O, w stosownych przypadkach)

W stosownych przypadkach należy odnieść się do kosztów wymienionych w tabeli 2.6.3.

2.8.3. Mechanizmy elastyczności

W przypadku korzystania z mechanizmów elastyczności należy opisać ich zastosowanie (O)

2.8.4. Prognozowana poprawa jakości powietrza (z dodatkowymi środkami)

A. Prognozowana liczba niezgodnych i zgodnych stref jakości powietrza (N)

Wartości w ramach dyrektywy w sprawie jakości otaczającego powietrza	Prognozowana liczba niezgodnych stref jakości powietrza				Prognozowana liczba zgodnych stref jakości powietrza				Łączna liczba stref jakości powietrza			
	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030
PM _{2,5} (1 rok)												
NO ₂ (1 rok)												
PM ₁₀ (1 rok)												
O ₃ (maksymalna średnia 8-godzinna)												
Inne (proszę określić)												

B. Maksymalne przekroczenia wartości dopuszczalnych dotyczących jakości powietrza i wskaźniki średniego narażenia (N)

Wartości w ramach dyrektywy w sprawie jakości otaczającego powietrza	Prognozowane maksymalne przekroczenia wartości dopuszczalnych dotyczących jakości powietrza we wszystkich strefach				Prognozowany wskaźnik średniego narażenia (tylko w odniesieniu do PM _{2,5} (1 rok))			
	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030
PM _{2,5} (1 rok)								
NO ₂ (1 rok)								
NO ₂ (1 godzina)								
PM ₁₀ (1 rok)								
PM ₁₀ (24 godziny)								

Wartości w ramach dyrektywy w sprawie jakości otaczającego powietrza	Prognozowane maksymalne przekroczenia wartości dopuszczalnych dotyczących jakości powietrza we wszystkich strefach				Prognozowany wskaźnik średniego narażenia (tylko w odniesieniu do PM _{2,5} (1 rok))			
	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030	Określić rok obliczeniowy	2020	2025	2030
O ₃ (maksymalna średnia 8-godzinna)								
Inne (proszę określić)								

C. Ilustracje przedstawiające prognozowaną poprawę jakości powietrza i stopnia zgodności (N)

Mapy lub histogramy przedstawiające prognozowane zmiany stężenia (co najmniej NO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, O₃ i wszelkich innych substancji zanieczyszczających stanowiących problem) w otaczającym powietrzu oraz na przykład liczbę stref jakości powietrza, spośród wszystkich takich stref, które będą niezgodne lub zgodne przed 2020, 2025 i 2030 r., prognozowane maksymalne przekroczenia na szczeblu krajowym oraz prognozowany wskaźnik średniego narażenia

D. Prognozowana poprawa jakości powietrza i stopnia zgodności w ujęciu jakościowym (z dodatkowymi środkami) (jeżeli w powyższych tabelach nie podano żadnych danych ilościowych) (N)

Prognozowana poprawa jakości powietrza i stopnia zgodności w ujęciu jakościowym (z dodatkowymi środkami)

W przypadku rocznych wartości dopuszczalnych prognozy należy przedstawiać przez pryzmat maksymalnego stężenia we wszystkich strefach. W przypadku dziennych i godzinowych wartości dopuszczalnych prognozy należy przedstawiać przez pryzmat maksymalnej liczby przypadków przekroczenia odnotowanych we wszystkich strefach.

2.8.5. Prognozowane skutki dla środowiska (z dodatkowymi środkami) (N)

	Rok obliczeniowy przyjęty w ocenie wpływu na środowisko (proszę określić)	2020	2025	2030	Opis
Terytorium państwa członkowskiego narażone na zakwaszanie przekraczające krytyczne wielkości (%)					
Terytorium państwa członkowskiego narażone na eutrofizację przekraczającą krytyczne wielkości (%)					
Terytorium państwa członkowskiego narażone na ozon przekraczający krytyczną wielkość (%)					

Wskaźniki powinny być dostosowane do tych, które stosuje się na podstawie Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości w odniesieniu do narażenia ekosystemów na zakwaszanie, eutrofizację i ozon (https://www.rivm.nl/media/documenten/cce/manual/Manual_UBA_Texte.pdf).